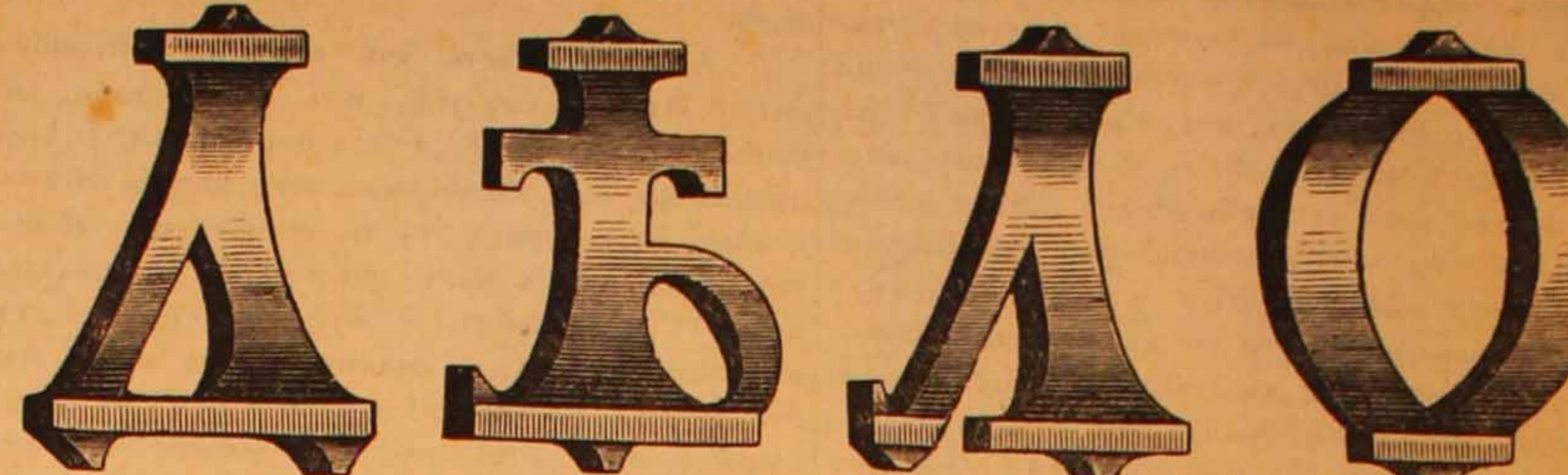

Виходить во Львовѣ що Вторнина, Четверга и Суботы
кажды русинскыя славы! о 4-й год. попол. Литер. додатокъ
къ кожного 16-го и поспѣшного днія кожного місяця.
Редакція, адміністрація і експедиція поль. Ч. 44 улица
Галицка.
Всі земли, посыпки и реклами падежи пересыпки
без архівії: редакція и адміністрація "Діло" Ч. 44 ул.
Галицка.
Рукописи не вітаються тільки на попереднє засідання.
Послідовно число стоїть 12 кр. а. в.
Оголошення приймаються по цій 6 кр. а. в. більше однозначно.
Реклама неопечатаній вільний від порта.
Предплату належить пересыпки франко (найлучше
заголовкомъ) до: Адміністрація часописа "Діло"
ул. Галицка, Ч. 44.

Нові дороги.

III.

Чи-жъ дола судила славянськимъ племенемъ бути по вѣкъ вѣкі жертвою напастей и взыскавання для чужинцівъ и — власнихъ братій, братій, котрій нынѣ, здається, безвічній, вже може недовірії, поборовши слабихъ своїхъ братій, будуть мусьли вже самі за себе становити око въ око съ правїчними ворогами? Чи-жъ бы не дуже такъ давній мрѣвъ найважливішіхъ синьовъ Слави мали остати вѣчно утопію, и то неначе іронію, гдѣкимъ насміхомъ Славянъ наді власною долею, ко-тре вѣчно тревати помимо тяжкихъ наукъ історії? Чи-жъ бѣть сего має починатись по-єднанье, що одинъ другихъ брутальною силою викоріянити станемо?

А коли вже лішнього часу Славянству нѣкому не дождати, коли оно по вѣкъ вѣкі буде тільки однімъ навізовомъ, щобъ на заселеныхъ сими миролюбивими, а підъ взглядомъ стичнимъ такъ високо отъ природы ударованіми славянськими племенами земляхъ могли по нихъ здвигатись такій могучій державы, якъ обладнивші Нѣмеччину (!) Прусія, що прѣставула на земляхъ, заселеныхъ колись викоріяненими огнемъ и мечемъ Тевтонівъ Славянамъ, — коли вже інакше не буде, то чи-жъ причиню сего мало-бы бути спрavedливією ліхе славянське фатумъ? Чи не причинились-бы зовсімъ до сего деякій керманічъ, сїївъ та запознаної правдиву дорогу? — керманічъ, котрій готовъ і се аруйнувати, що мною тисячелітнімъ кровавою історією все ще Славянамъ лишилося?

Все бували хибні погляди; годѣ бѣть людій домагатись одніхъ безпохібнихъ думокъ. Але коли досвѣдъ показує, що якось думка хиба, таїтъ годѣ-жъ ви все таки ще і потомъ придержуватись. Якъ все на свѣтѣ, такъ і ідеї старіються; мысль мусить ити туди, куди ви веде досвѣдъ, если не хоче приостати далеко по заду. Що православіе і накидуваний (сь виразнимъ замѣромъ видаються) російський языкъ нынѣ вже не уваються веславянськими окликами, що, противно, сїї оклики можуть нынѣ хиба довести (такъ якъ в значивій часті довѣли вже) до ще більшого розведення, що вконецъ нѣкакій аліанси не въ єщѣ спонніти природного розвою, — все се сконстатували мы вже поп-редно на фактическому терпѣнії становищій рѣчей. Въ могучій обладнинії Нѣмеччинѣ не стоїть рѣдкіца віро-спровѣдань анѣ трохи на першкодѣ нѣмецкому патріотизму, якъ о єїмъ переконують дітіївъ членівъ всіхъ нѣмецкихъ сторонництвъ берлінського парламенту; говори-ти-же еще нынѣ о обще-славянському языцѣ значило-бѣ менше більше се, що говорити о щирої живого медведя, если не гдѣше. О чисто надуваннію "аргументу" дотычно

значення спільногого язика въ уч-номъ свѣтѣ, скажемо тільки, що се рѣчъ кожного ученого, для кого и по якому (щобъ его розвумѣли) має писати; впрочемъ наука — се предѣлъ не монополь однихъ ученыхъ, але єдина розумна цѣль би проникати що-разъ дальше мѣжъ людей.

Одною зъ важнѣхъ причинъ, котрій стояли на завадѣ полагодженю і поконченю многихъ спорівъ, були — окрімъ основанихъ на середновѣчныхъ понятіяхъ теорій — ще і часті невырозуміння та непорозуміння, котрій часомъ доводили и до сего, що на мѣсце по-важної дискусії ступала низька інтрига, а непереконанихъ бралось переконувати — насилиство. Вконецъ цѣла рѣчъ оставала неясна, споры заострювались, а леда чиновникъ, если тілько мавъ до сего силу — брався рѣшати найтяжкій питання, брався конденмувати (безъ апеляції) языкъ миліонівъ, языкъ, котрій, хоче може ще не впновѣнъ виробленый, бувъ витворомъ довговѣкової літературної практики племені... Примѣръ такого обходження сь предметомъ лучилось намъ ще недавно читати. Навязуючи до численныхъ буцѣвъ то "полонісмомъ" въ літографованихъ викладахъ одного руского університетского професора, поспѣшила московка "Русь" заявити всему миру, що ось-то якій нашъ языкъ ще не "виробленный"; не вагалась "Русь" та-жъ по при єїмъ твердити, що въ Россії не вказується по "чисто" малоруски писати і печатати, ба, що виходить навѣтъ (на Українѣ) мало-русій журналъ "Луна". Здається, що якій нашъ не "виробленный" і "Русь" се узнає, то-жъ предѣлъ она перша повинна бѣдоматись "вироблення" і очищена сего языка, а то: допускаючи его въ школы, суды, уряды адміністрацій, позволяючи видавати симъ языкомъ книжки шкільний, для народа, для інтелігенції, даліше журналы і т. і. Якъ-же-жъ бо інакше може виробитись языкъ? Якъ виробився языкъ російський? Але сего "Русь" не домагається, хоче рада-бы ткнути намъ въ очи "невиробленість" нашого языка. Сели-жъ "Русь" какже, що "не вказує", — то вже-жъ здається намъ, що указу въ 1876 р., дотичачого малоруского языка, нѣкто інший крімъ хиба дбало о чистотѣ нашого языка "Руси" не назове "дозволеніемъ"; доволъ навести колька слівъ сего указу: "Печатаніе і издание въ имперіи оригинальныхъ произведеній и переводовъ на малороссійскомъ нарїчії воспретить; недопускати ввоза...; запретити сценіческіи представленія і печатаніе текста къ музикальнымъ видамъ!..." Чи-жъ улекущуєсь виробленіе языка? чи-жъ можна, хоче-бы навѣтъ лучались деякій дѣйствій похиби въ письмахъ на нашої мовѣ, сему такъ надто "дивуватись", та що вмовлювати комусь, що тутъ о "чистотѣ" языка ходить? Наведений указъ бувъ тайний; опосля его въ частинѣ мабуть усунено, але о скілько въ мно-

гого можемо судити, все ще далеко до свободы українсько-руського слова. А причину до вида гладаного указу не були які-небудь важній вагляди, але — якъ се на жаль доказано — низька інтрига! А вже що до малоруского журнала, то ту допустилась "Русь" попросту неправди: нѣкакій такій журналъ не виходить, ба — зборено навѣтъ видаєти смируючу газетку для народа, а навѣтъ "Наука" о. Наумовича була дозгій часъ не допущена до Россії. "Русь" мала ту певно на мысли альманахъ "Луна"; але се по першему журналъ, а по друге — вийшла доси передъ трема роками лишь перша часть сего "журнала", а друга мабуть все ще не перешла наконечного всео рѣзання въ цензуру, и Богъ лише вінъ, кому появиться. Отакъ то "переконується" і агитується...

Закимъ перейдемо до виказання важності українсько-руської народності у внутрішній житії російської держави, радѣ-бъ мы при слухаю розправитись ще съ деякими такими отвітами і "аргументами", якъ вищевказаній "Руси", то тымъ більше, що ради-бъ вже разъ видали якісь важнійша і правдивішія замѣти супротивъ нашої народності і нашого анатемізованого слова; якъ то се важнія причини велять намъ на перекорѣ исторії, етнографії і лінгвістики, на перекорѣ дѣйствій потребъ, ба на очевидну нашу, Руси і Славянства шкоду, уживати замѣть нашого, нехай ще і не зовсімъ "виробленого" языка — поганої, справдѣ якъ не можна горшіє поковерканої обще-книжної, чи якою тамъ мѣшанини?

Що бесѣда наша сягає що до основнихъ своїхъ признаковъ до часу "Слова о полку Игоревѣ", що она чисто-руський історичний витвіръ, а не яксь мѣшаница, якъ се зразу твердили деякій "ученій", се вже на щастіе рѣчъ загальню привана і звѣстна. Ба, але вже-жъ українсько-руська писменність — се, кажуть деякій новійшій "ученій" — лишь "польска інтрига"! Отже скарбы нашої народної поезії, на скрівь народній творы нашіхъ писателівъ минувшого століття, наші новійшій писателівъ і патріоти, якъ: Кефтка, М. Максимович, Шевченко, Костомаровъ, Нечуй, Антонович, Шашкевичъ, Федъковичъ, Барвінський... все се — польска інтрига! А може ще і війни Руси-України съ Польщею, піддане южної Руси московському царству, перенесене южно-руської просвѣти на щирої бѣдомъ, — може і се все була одна, "польска" інтрига?

"Причиною" вище вказаного указу въ 1876 р. мало бути після тихъ самыхъ совѣтнихъ і основнихъ "ученій" се, що на українсько-руській мовѣ появилось колька революційнихъ брошурокъ. Совѣтність і логика переходять та всякий границѣ, доступній звичайнимъ смертнимъ. Отже-жъ лишь на українсько-руській мовѣ виходили революційні

предплати на "Діло" для Америки: для Россії:
на п'ятый рокъ . . . 12 кр. на п'ятый рокъ . . . 12 руб.;
на п'яту року . . . 6 кр. на п'яту року . . . 6 руб.;
на чвертю року . . . 3 кр. на чвертю року . . . 3 руб.;
за дол. "Бібліотеки":
на п'ятый рокъ . . . 16 кр. на п'ятый рокъ . . . 16 руб.;
на п'яту року . . . 8 кр. на п'яту року . . . 8 руб.;
на чвертю року . . . 4 кр. на чвертю року . . . 4 руб.;
за дол. "Бібліотеки":
на п'ятый рокъ
Для Австрії, сербії, Россії:
на п'ятый рокъ 15 кр.;
на п'яту року 7-80 кр.;
на чвертю року 8-75 кр.;
за дол. "Бібліотеки":
на п'ятый рокъ 19 кр. на п'ятый рокъ 6 кр.

брюшурки? Чи-жъ тымъ самимъ правомъ не належало-бъ заказати уживати всіхъ тихъ языковъ, котрими писаній революційній брошурки? И то се аргументъ подавано читаючої публіцѣ цѣлкомъ на серію! Очевидно, що і се нѣкому въ покликаныхъ судити і засуджувати въ єїній справѣ не було вѣдомо, що велико-руський революційній видається появилось (и все ще появляється) въ єто, двѣста разъ більше, якъ українсько-руський. Справдѣ треба дивуватись, чому нѣкому не прішло за-дали того въ гадку заказати писати що-небудь по великорускі! И се може зовсімъ природне, що революційній (чи то великорускій, чи українсько-руський) видається въ Россії, що по видаю гладаного указу нѣкого на позважившихъ іхъ де-небудь індѣ друкувати? И се може природне, що цензура має въ Россії за мало влади, щобъ могла сконтролювати не-щастній український видається? Намъ здається, що народність і мова ідуть свою, а домаганнія політическихъ правъ і всякихъ політическихъ агітації своюю дорогою: чи по українсько-руські, чи якъ тамъ інакше, а голодний все буде домагатись хліба; здається намъ, що і на російській і на "книжній" мовѣ можна ширити най-крайнійша теорія: мова може змінитись, але содержаннія остане одно і те саме!

Мы не хочемо перехоплювати часу... Припустимъ, що вся Русь-Україна прійме колись іншу мову, ну, тоды будемъ о права сеї нової мови домагатись і нею писати. Поки-що такъ не єсть. Хто хоче, може терати надъ тимъ часъ, щобъ цѣлій племена мѣняли мову; але по нашій думцѣ се і непотрібна і пуста робота, а вже-жъ вѣчно ви менше не приспішти, якъ насилиство; се може лише опознити розвѣй народи і держави, бо народъ, принявши нову мову, мусить зачинити працю надъ собою бѣть початку, а на щодѣ народна терпить чай-же і держава. Тривалу побуду, і що важнійша, правдивий пожитокъ могла-бъ тутъ запевнити лишь вища культура, а тоды процесъ асиміляції довершивись-бы поволи і тревало, і съ новою мовою одержав-бы народъ і вищу культуру. Указы і заборони тутъ при чѣмъ, такъ якъ і се не обезпечить успѣхъ деякими заходами, що подаваній въ цензуру українсько-руські рукописи бѣль вѣсти пропадають, а если часомъ де-що вернеться, то обрѣзане... Ученыхъ же статей по українсько-руські въ цѣлій великий Россії въ принципії не дозволяють. За те всякого рода творы (о скілько не противятся обовязуючимъ і дотично російськихъ творбъ приспішуванії) вольно тамъ печатати і по польські, і по фінські, і по татарські...

Мы не можемо пропустити, щобъ вина таихъ строгихъ зовсімъ бевзожиточніхъ заборонъ була вилючно по сторонѣ прави-тельства; правительство-жъ не може все і всого знати. Вину поносять тутъ въ першомъ інциденті видається, а если часомъ де-що вернеться, то обрѣзане... Ученыхъ же статей по українсько-руські въ цѣлій великий Россії въ принципії не дозволяють. За те всякого рода творы (о скілько не противятся обовязуючимъ і дотично російськихъ творбъ приспішуванії) вольно тамъ печатати і по польські, і по фінські, і по татарські...

Але вѣс тії утилії були нѣчимъ въ порівнянні со тою справдѣ страшною трагедією, якъ въ винії Анни-Алойзи ботгравася до Острога, то "въ жалемъ сердечнімъ" до-вѣдавася, що замкова катедральна церковь була въ наказу книжня опечатана шістьма печатками, а самий замокъ, обсадженій численною стороною, бувъ приведений въ оборонне становище. Епископъ попробувавъ удастися въ другій городській церкви, але всюда стрітівъ опечатаній двері і гранізу сторожу.)

Але всѣ ті утилії були нѣчимъ въ порівнянні со тою справдѣ страшною трагедією, якъ въ винії Анни-Алойзи ботгравася до Острога, то "въ жалемъ сердечнімъ" до-вѣдавася, що замкова катедральна церковь була въ наказу книжня опечатана шістьма печатками, а самий замокъ, обсадженій численною стороною, бувъ приведений въ оборонне становище. Епископъ попробувавъ удастися въ другій городській церкви, але всюда стрітівъ опечатаній двері і гранізу сторожу.)

Але всѣ ті утилії були нѣчимъ въ порівнянні со тою справдѣ страшною трагедією, якъ въ винії Анни-Алойзи ботгравася до Острога, то "въ жалемъ сердечнімъ" до-вѣдавася, що замкова катедральна церковь була въ наказу книжня опечатана шістьма печатками, а самий замокъ, обсадженій численною стороною, бувъ приведений въ оборонне становище. Епископъ попробувавъ удастися въ другій городській церкви, але всюда стрітівъ опечатаній двері і гранізу сторожу.)

*) Зъ той причини епископъ вибѣвъ бувъ колька жалобъ на княжу Острожку, але жалобы розуміється, не довели до нѣчого. Они находяться въ луцькихъ земськихъ книгахъ за рокъ 1633, листъ 536; за р. 1634, л. 556 і за р. 1641, л. 80.

ми инстинктами люде, котрѣ ради-бы въ сей способъ доказати свою „патріотичну“ ревнѣсть, и то на земли, котра сама, добровольно, на основѣ договорвъ поддалася, и котра едино учинила можливую нынѣшну могучесть Россіи.

Яко неменше важный аргументъ наводится ще и се, що народъ самъ — узнаесь яко „одинъ“; очевидно, що помимо сего, все таки потрѣбно рѣжныхъ заборонъ и т. и., котрѣ икъ разъ спиняютъ, щобъ народъ такъ або иначе высказався. Тымчасомъ, якъ не шукаемо якого-небудь потвердженія на се, що справдѣ народъ уважає себе „однимъ“, то есть, що справдѣ домагаєсь, щобъ до него звертатись не его „простою“ мовою, а чужою, — що справдѣ радъ-бы чимъ борще прїймити чужий „одинъ“ ввычай та обычаї и т. и., — потвердженія сего аргументу нѣгде и въ нѣкотромъ часѣ не находимо. Такї тенденціи були нашему народови все чужими и незрозумѣлыми, не то щобъ они въ него выходили; они були чужими вже для того, що въ нѣчѣмъ не дотыкали дѣйствихъ потребъ народа. А впрочѣмъ, коли то могло-бъ таке вынародованье статися фактомъ? Судячи въ жизненности нашего народа, мабуть ажъ тогды, коли-бы вже и сего языка не стало, котрый именно мавъ-бы статися „спольнымъ“. Мовы переобразовуются и змѣняются невпинно, и то не посля якихъ тамъ приписовъ и политичнихъ пляновъ, але посля своихъ власныхъ законовъ, котрыхъ ровсльдженѣе — становить особну науку. Насильне вынародованье нищить только жизненну силу народа, спиняє просвѣту, а користь може въ нѣмъ побачити хиба той, кто впередъ умысно помѣшавъ литературны й сепаратизмъ съ политичнимъ, або хто думавъ, що нагне посля свои головы исторію.

Новый проектъ уставы конкуренційнои.

Вже во второкъ, на першомъ засѣданіи
ново-скликаного сойму має спровадаць сой-
мової комісії конкуренційної, дръ Ритнеръ,
внести спроваданье тої комісії надъ торбч-
нимъ внесеньемъ выдѣлу краевого, змѣняю-
чимъ дотеперъшну уставу конкуренційну,
увалену соймомъ краевымъ и санкціоновану
цѣсаремъ д. 15 серпня 1866 р. Выдѣлъ крае-
вый предложивъ бувъ минувшого року соймо-
ви свой проектъ, въ котрому позапроваджу-
вавъ досыть далеко сягаючій змѣни супротивъ
теперъшнаго стану; комісія конкуренційна
уважала отповѣднымъ большу часть тихъ
zmѣнъ зовсѣмъ закинути и поробила только
досыть незначній поправки въ обовязуючої доси-
уставѣ, такъ що анъ наші громады анъ свя-
щеники великої польги въ того нового про-
екту надѣятися не можуть. Щобъ дати на-
лежне понятье о донесlosti и практичностi
тихъ zmѣнъ, мы переглянемо ихъ ту посля
двохъ головныхъ групъ, на якій природно роз-
падається устава конкуренційна, а именно: 1)
приписы що до престацій церковныхъ и 2)
приписы що до комитетовъ церковныхъ.

I. Престації церковні

(§§. 1—12 дотепер уст., §§. 1—13 проекту комісії конкуренціїноу.)

**Обовязокъ поношения выдаткѣвъ на будо-
ванье, удержаніе и нараву церквей и бу-**

замыслу зручныхъ и отважныхъ рицарѣвъ и
разставивши непостережно по бокахъ узбровну
пѣхоту, увѣйшли въ церковь, откопали домо-
вину и взяли еи разомъ съ тѣломъ Александра —
и той депозитъ, довго пробувавшій въ
вязници, отдали свой пани, отдали батька
дочцѣ, и положили его на святой земли — въ
католицкому костелѣ. Зъ того поднялась ве-
лика ворохобня. Схизматична Русь, подбунто-
вувана своими попами, олючеными немовь-бы-то-
ва поруганье дому Божого, подняла тревогу,
почала забѣгатися зѣ вѣхъ боковъ и зѣ роитися.
Чернь ажъ такъ олютилася, что кинулась на
свою паню дѣдичку, и панѣ не була-бѣ уй-
шла страшныхъ рукъ розъяреной черни, ко-
ли-бѣ не охоронила еи двбрска коннота, пѣ-
хота и рицарска отвага благородныхъ студен-
тovъ колегіи. Схизматична лютъ була стра-
шенна. Проводирѣ бунту ишли просто на ша-
блѣ, ишли въ огонь, готовы погибнуть тѣломъ
и душою, абы лишь добутися до своеи панѣ
и помститись на нѣй. Мѣжъ тымъ старосты
поблизъкихъ сель прибули въ городъ съ свѣ-
жими силами и бунтъ усмирили: одныхъ зѣ
бунтовниковъ они убивали на мѣсци, другихъ
заковували въ кайданы и тащили въ темни-
цѣ; коли-жъ не стало вже кайданъ и ланцю-
ховъ и не було вже мѣсца въ темницахъ, то
переступниковъ держали по домахъ. — Дѣло
се разбиралося въ трибуналѣ. Тамъ тыхъ пе-
реступниковъ судили и осудили: схизматич-
ныхъ поповъ выгнati въ Острога; бунтовни-
ковъ, вѣстающихъ подъ сторожею, васужено
на смерть отъ меча; проводирѣвъ бунту и го-
ловныхъ дѣятелѣвъ васужено на смерть че-
резъ четвертованье, отсѣченье рукъ, спалене-
въ смолѣ, ломанье костей, колесованье и здер-
тье въ живыхъ шкѣры. Домы-жъ бунтовни-

дыхівъ парохіальнихъ, на закупъ грунтovъ
подъ ти будовы, на закупъ и удержаніе
приладовъ и знадобъ церковныхъ, а въ концы
выдатковъ бѣжучихъ, потрѣбныхъ при отпра-
вѣ богослуженія (на свѣтло, кадило, вино, оли-
ву и т. и.) вкладае дотеперѣшна устава конку-
ренційна на четыри категоріи контрибуен-
тovъ, — а именно 1) на фондъ церков-
ный, повстаючій чи то въ фундацій, запи-
сѣвъ и ерекцій, чи зъ доходовъ бѣжучихъ (за
свѣтло, подвонне, дохдъ зъ пушки и пр.),
2) на пароха, 3) на патрона, маючаго
право презенты и 4) на парохіянъ. Та
самій четыри категоріи контрибуентовъ бевъ
нѣякихъ основныхъ змѣнъ въ пропорціи ихъ
уплатъ задержуе и новый проектъ, и для того
мы, не входячи на разъ въ оглядъ дробныхъ
рѣжницъ мѣжъ давною, а ново проектированою
уставою, приглянемось попередъ всего, въ
якому розмѣрѣ повысши четыри категоріи по-
носить тягары конкуренційній.

Власти во кажучи, фондъ церковный самъ обовязаный послѣ §. 1 и 2 поносити вѣсъ выше названій тягары, а прочій три категоріи мають поносити лишь остаючу решту. Та только бѣда, що та „решта“ звычайно значить только, що й цѣлость, бо фонды церковный при нашихъ церквахъ звычайно такъ малы, що залѣво выстарчаютъ на покрытие однои частинки потребъ церковныхъ, а именно на покрытие бѣжучихъ потребъ, сполученныхъ съ от правою богослуженія. Що и уставодавцъ въ р. 1866 видѣли се ясно, доказує именно §. 2 уставы, который разпоряджує, що въ разѣ, коли бѣжучий доходы церковный не выставали на покрытие бѣжучихъ потребъ церковныхъ, можна на тую цѣль брати грошъ навѣть въ закладовыхъ капиталовъ церковныхъ (фундацій, облигаций и т. и.), только, разумѣясь, съ захованьемъ дотычныхъ приписовъ о продажи майна церковного. Ще яснѣйше бачутъ недостаточность властио-церковного фонду навѣть на покрытие бѣжучихъ потребъ при богослуженію члены теперѣшной комисіи конкуренційной, коли въ §. 2. своего проекту, не допускаючи нарушения основного капиталу церковного, натомѣсть вставляютъ припись §. 12. давной уставы, разпоряджающей, що коли бѣжучий фондъ церковный на покрытие дробныхъ потребъ церкви не выстарчаютъ, повинній пасториѧне на тую цѣль уплатити рѣчно певну гуртову сумму, въ квотѣ що найвыше до 100 зр.*.) Припись сей дуже добре характеризує бѣдноту нашихъ церквей и церковныхъ фондовъ и вже въ самого початку каже догадуватися, на чихъ то плечехъ тяжитъ най-

*) Устава зъ р. 1866 въ §. 12. мѣстила
дивовижный куріозъ, призывающи сумму того до-
датку въ костелахъ лат. на 100 зр., а въ цер-
квахъ рускихъ только на 50 зр., хощь бѣжучай
потребы церковнї въ обрядѣ греч. коли не бѣль-
ший отъ латинскаго, то певно одинаковъ. Приписъ
той бувъ однымъ зъ очевидныхъ доказовъ того
упослѣдженія нашего обряду, съ якимъ шляхта
польска отъ давна звыкла насъ трактувати. Те-

кѣвъ наказано зрѣнati съ землею, и мѣсця, де они стояли, посыпati солею. — Коли въ Острозѣ довѣдались о тѣмъ засудѣ трибуналу, плачъ и рыданье поднялися по цѣлому городу. Богаты мѣщане предкладали по кѣлька тысячи гривенъ за освободу отъ тои кары. Бунтѣвниковъ, закованныхъ, повели въ замокъ, щобъ оповѣстити имъ засудъ... але тамъ они учули милостивый декретъ свои панѣ: она казала розкувати ихъ и замѣсть того, щобъ вести ихъ на мѣсце казни, казала завести ихъ до Фальнѣ, простила имъ ихъ вину и угостивши, пустила до дому. Плачъ перемѣнился въ веселость; всѣ выхваляли милосердность свои панѣ и тою ласкавостею си многи захотилися до св. уніи, але други остали при своей пустой вѣрѣ. Ясневельможна панѣ малую утѣху, що по выгнаню, на основѣ трибунальскаго декрету, 46-ти схизматичныхъ поповъ въ острожскихъ маєтковъ, вѣра католика почала ширитися, а схизматичный упоръ почавъ поволи уступати, такъ що съ часомъ и простый народъ и навѣть сами попы прилучилися до уніи. А для того, щобы твердость ихъ въ уніи була явна и всѣмъ видима, богообойна панѣ постановила, щобы всѣ попы зѣ всѣхъ си маєтковъ приїзжали въ ризахъ до Острога въ свято Божаго Тѣла для участi въ процесіи и читали на славянскомъ языцѣ євангеліе на нарочно устроенныхъ болтаряхъ. Обычай сей въ головныхъ си городахъ заховуєся и до сего дня (1698 р.).“

Такъ розказують о тѣмъ выпадку біографы Анны-Алойзы, Єзуиты ярославскї. Другїй польскїй писателѣ, передаючи той епизодъ въ загальнихъ чертахъ згдно съ Єзуитами, до даютъ до него деякїй цѣкавїй побробицѣ. Такъ посля свѣдоптвѣ, анахоляющихъ-ся въ творахъ

більша частина цього таєму конкурентійного.

Але хто се есть той першій контрибу-
ентъ? Отки береся той, якъ мы бачили, до-
сыть митологичный „фондъ церковный“? А нѣ
давнѣйша, а нѣ ново-проектована устава вѣчного
о томъ не говорять; за то шематизмы діеце-
зальни поучаютъ насъ, що фонды тѣ склада-
ються 1) зъ записевъ и фундацій побожныхъ
вѣрныхъ, переважно селянъ, а въ малой ча-
сти такожь давнѣйшихъ пановъ, и 2) зъ обли-
гацій правительственныхъ на досыть малі су-
мы, походячихъ переважно зъ р. 1811, коли-
то на потребы военни забираю зъ церквей
всѧкий срѣбний та золотій предметы, неразъ ду-
же старинной и майстерної роботы, котрій
теперь не только задля металю, якъ задля ро-
боты мали-бъ неразъ величезну вартостъ, —
забираю такожь звоны зъ звонниць, и оцѣ-
нувавши всѣ тѣ рѣчи посля ваги металю, вы-
давано на ихъ вартостъ (тай то дуже значно
обскубано) облигації нужденно опроцентованій
для церкви. Якъ бачимо, всѣ тѣ фонды ма-
ютъ остаточне свое жерело въ хлопской ки-
шени, не говорячи вже о бѣжушихъ доходахъ
о грошехъ карныхъ, складанихъ на церковь
и о доходахъ братствъ церковныхъ, котрій та-
кожь майже виключно идутъ на свѣтло цер-
ковне и іншій того рода потребы.

Другій контрибуентъ поносячій частину тягаровъ конкуренційныхъ есть парохъ. Престаціи его вказуе давна устава въ §§. 3. и 4. а свѣжій проектъ въ §§. 4. и 5. въ способѣ принципіально зовсѣмъ згѣдный, а рѣжнячійся только въ деякихъ подробицяхъ. Попередт всего парохъ не має зовсѣмъ нѣякою престацію причинюватися до выдатківъ на церковь а причинюється только въ певній мѣрѣ до выдатківъ на будынки парохіяльни. И такъ обовязаный парохъ посля §. 3. (ваглядно 4.) самъ своимъ коштомъ будувати и удержувати будынки господарскій въ добрахъ табулярныхъ або отрубныхъ отъ парохіи (probostwa) фольваркахъ, належачихъ до его дотаціи, але тольше тогды, коли доходъ зъ парохіи (probostwa) покрыває его конгрюу и коли нема іншихъ жерель, призначенихъ на тую цѣль. Дальш обовязаный парохъ до направы будынківъ парохіяльныхъ и господарскихъ, коли въ тихъ будынкахъ черезъ его власну вину, недоглядъ або недбалостъ зробилася яка шкода. Втконци належить до него покрываемъ всякихъ меншихъ выдатківъ и направокъ якъ то: вставлюванье шибъ, бѣленье, направа печей, оплата коминарямъ, направа дверей замківъ, рамъ оконнихъ и менши направки даху, съ тымъ застереженiemъ, щобъ сум всѣхъ тихъ выдатківъ посля давної уставы не переносила 15, а посля нового проекту 20 зр. Коли жъ suma тая буде бѣльша, то парохъ обовязаный покрystи еи зъ власної кишеніи только въ такомъ разѣ, если чистий доходъ его бодай о 100 зр. есть вищій отъ належачоїся ему конгрюы. Кто покрыває тѣ выдатки въ томъ разѣ, коли чистий доходъ пароха нedorовнує сумъ приналежної ему конгрюы (якъ

у насть у большои ~~части~~ священникъ буди-
о тѣмъ устава анъ давна анъ ~~ко~~ ильше въ
каже. Очевидно, тогда выдѣлъ сѧдъ иль-
на громаду. Але въ якой пропорціи?
Якъ бачимо, устава давна ильше въ
якимъ дивнымъ, неприродныиъ постыдъ
обминае той случай, коли фонды священни-
не выстають на покрыванье приисанныхъ
датковъ, — але за то тымъ уважайши сѧ-
мася такими случаями, коли доходы священ-
ника больши въжь его конгруа. Въ тымъ
разъ священикъ обовязаный платитъ ~~еще~~
взгляду на изправки и выдатки ще въ ~~въ~~
процентъ свози надвышки на фондъ ~~штату~~
ренційный, а именно отъ надвышки, на пр.
носячои 100 (посля нового проекту 200) пр.
3%, отъ надвышки не переносячои 200 (штат
нов. проекту 400) пр. 5%, а отъ больши над-
вышки 8%. Новый проектъ приносить туда
пароха ще одно, хочь дуже проблематично
вартости улекшенье, а именно постановла, ще
коли-бъ изъ тыхъ, парохомъ що року ~~штат~~
дачыхъ оплатъ, вырбъ капиталъ, который
вразъ съ иными фондами церковными тре-
вало забезпечивъ бы кошты удержанія въ
правы будынковъ парохіальныихъ, то политичъ
власть краева въ порозумѣнью съ консисторією
може увольнити пароха отъ тыхъ оплатъ и
якійсь часъ, доки той капиталъ не вычтравъ-
по чѣмъ, разумѣвся, зновъ платити треба. Въ
дай то Боже дожити до первого случаю такого
увольненія!

ПЕРЕГЛЯДЬ ПОЛИТЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія

(Выборы зз куріц бôльшои власности въ Стирії), отбувшіся дні 26 л. с. серпня скончалися, якъ можна було предвидѣти, совершеною победою сторонництва либерального надъ консервативами. — Соймъ стирійскій складається зъ 63 членовъ; зъ нихъ належить 38 до сторонництва нѣмецко либерального, 13 до партії консервативної, 4 мандаты знаходяться въ рукахъ кандидатовъ селянського союза, а 8 въ рукахъ Словеністономисты позыскали загаломъ 2 мандаты, а Словенцъ одинъ. — Маршалкомъ сойму стирійского іменованый гр. Амандъ Кинбергъ.

(Въ хорватскому сойму) справа сподушец громады Банія зъ Карльштадомъ дала пос. Давидови Старцевичеви случайность выклакать новый скандалъ. Онъ назвавъ соймъ згорднымъ прозающимъ „буда“, а коли его президентъ привезъ до порядку, заявивъ Старцевичъ, что соймъ не слугуе на поважанье, бо не стоигъ самъ о свою честь и выснагуеся Мадярамъ. Президентъ изволивъ и призывавъ бесѣдника до порядку, въ концъ Старцевичъ мимо сего говоривъ, перервавъ засѣданье, поставивши внесенье на выключение Старцевича черезъ 6 засѣдань зъ сойму.

(Противъ антисемитовъ). Згromадженъе протестантовъ, что теперь отбывае свои нарады въ Пештѣ, рѣшило оногда протестъ противъ руху антисемитскаго и заявило, что потягне до отвѣчальности всѣхъ духовныхъ протестантскихъ, ко-трй въ якій небудь способъ оказались бы про-хильными сему рухови.

„N. fr. Presse“ довѣдуєся, що теперъшній посолъ

на понедѣлокъ, у Острогу, пани воеводы, дочка княжны ярославской, пошедши до замку, казала гробъ отворити, и добывши скелету, где лежало тѣло отца ея, и казала его вязти, которое южь было згнило, только кости; ѿторыи вязавши, казала ихъ помыти и посвятити езуитамъ и отвезти до Ярославля, до матиї своей. И казала провадити изъ церкви, кгдѣ Русь взыкла, на память звитияства Христа Спасителя нашего с крестами, съ корогвани тріумфъ коло церкви отправовати, — абы съ того напасть на Русь чинити. И такъ училъ много злого христіанству.“ Такъ думали православній. А слабодушна Анна-Алойза, противъ, думала, ѩо она зробила добрѣ и богоугоднѣ дѣло тымъ, ѩо: по перше, оказала помѣщъ свому покойному отцю, перенесши его тѣло въ „проклятои“ землѣ на землю „святу“; по друге, ѩо очистила свои маѣтки въ „схизматичнои ереси“; а по третье, спасла отъ вѣчной погибелѣ и придала Богу богато душъ схизматичныхъ, прилучивши ихъ до унії або вавѣть до римского костела. Такъ само, безъ сумнію, глядѣли на все те и руководцъ Анны-Алойзы Езуиты, — а еи біографы, скончивши описанье о высше наведеномъ фактѣ, зачинаютъ нову главу такими словами: „По укѹщенню такимъ несподѣваннымъ способомъ разказавши повысше трагедіи, ясневельможна фундаторка почала думати о дальнѣмъ размноженю св. Божои“. Се „далъше размножене“ спочивало въ новыхъ щедростяхъ Анны-Алойзы да ѿдитинища — езуитекого колегіюмъ, и въ оредачи Езуитамъ всѣхъ маѣтковъ, которыми такъ щедро були надѣлены отъ еи предковъ православній церкви и монастырѣ въ обезгут маѣтностей острожскихъ.

(Дальше буде.)

Солученыхъ державъ въ Вѣднѣ, Альфонсъ Тафтъ, перенесенный до Петербурга, де обнимаетъ дѣла по умершемъ послѣ Гандъ. Новоменованный американскій посолъ въ Вѣднѣ Френсисъ бывъ давнѣйше журналистомъ, именно сотрудникомъ Нью-Йоркскаго журнала „Тюра Таймсъ“, опубликовалъ же посломъ Солученыхъ державъ въ Лизборѣ.

(Цѣл. патентомъ изъ 20 и. с. серпня), оголовленыи въ урядовой газетѣ и въ вѣстнику законовъ державныхъ днія 26 серпня, скликаний сей кр. Чехъ, Австріи, вышои и низши, Зальцбурга, Старіи, Карнтии, Краини, Шлезіи и Триесту. — Въ виду збирающихся въ жовтню спѣльныхъ делегацій сеіїхъ сихъ соймовъ буде дуже коротка.

ЗАГРАНИЦІЯ.

Зѣздъ цѣсарѣвъ наступить майже вже безъ сумнію. До „Times“ доносять зъ Вѣднѣ, що царь вже на певно приїде въ первихъ дніяхъ до Варшавы и перебуде довжій часъ въ Царствѣ польському и що зѣздъ съ цѣсаремъ австрійскимъ буде вже зъ весни уложеній. До „Standard“ доносять такоже зъ Берлина въ добре поивфорованого жерела, що незадовго наступить вже певно зѣздъ трьхъ цѣсарѣвъ, але мѣще, де зѣздъ наступитъ має, удержуясь все ще въ великій тайні. Минувшои суботы, коли нѣмецкій цѣсарь має зъ Бабельбергу приїхати до Берлина, наспѣвъ до Потсдаму зъ Петербурга россійскій посланникъ, который мавтъ привезти важну вѣсті. Берлинській журналъ доносять, що розходитъ тутъ о остаточне пошреніе, на котрому мѣща и коли має зѣздъ наступити. — „National-Ztg.“ дѣйдуєся зъ достовѣрного жерела, що підъ зѣзду трьхъ цѣсарѣвъ мають такоже зѣзды въ три министри дѣла заграничнихъ. „Tageblatt“ доносять зновъ, що въ зѣздѣ трьхъ цѣсарѣвъ возмѣть участь і архіканія Альбрехтъ. До „Politik“ пишуть зновъ зъ Берлина, що на зѣздѣ цѣсарѣвъ назначений послѣдній дні спѣльного тиждня. Після сего жерела має бути певнимъ, що зѣздъ наступить на прускій землі, щобъ нѣмецкій цѣсарь не бувъ наражений на дамоку подорожні. Коли поспішись слухи, що въ самъ зѣздъ мають взяти участь такоже і міністри, то се було лише о столько правдивымъ, що дѣйство зъ разу здавалось потреба сего. Теперь однакоже, въ наслѣдкѣ давнѣйшихъ переговоровъ і новійшихъ въ Варзинѣ, запанувала нова згада у всѣхъ важнѣйшихъ питанняхъ поспѣльнихъ межи сполученными цѣсарствами і потреба зѣзду министровъ показалась залишною.

Россія. Варшавскій обер-поліцмайстеръ оповѣстивъ плякатами, що приїздъ царя до Варшавы наступить підъ копець серпня старого стилю і вдаєтъ рѣвночайно позволеніе на прикрашуване дому і ілюмінацію. Підчастъ свого побуту въ Варшавѣ выбереть царя до Скѣрневиць на лоші і тамъ, якъ доносять зъ Петербурга, наступить імовѣрно зѣздъ царя съ цѣсаремъ австрійскимъ, а може такоже і съ цѣсаремъ нѣмецкимъ. Приїздъ до Скѣрневиць наступить, наколи не задуть які змѣни, около половины вересня. Скѣрневиць лежать 63 верстовъ (9 миль австр.) отъ Варшавы при варшавско-вѣденській желѣзницѣ въ маєтності князії Ловиць, морганатичної подруги великого князя Михайла Павловича. По его смертії перешла ся маєтность на власність департаменту апанаажи, а теперѣшнімъ управителемъ єї є гр. Вельцопольський. — На россійско-хинській границі настали значній неспокой. Хинській войска шогранія нападають на житељівъ на россійской бощі, грабить ихъ і та нищать все що ємъ підшадеся підъ руки. По поводу сего, якъ і поводу нової вѣйни французко-хинської вѣйни новоменований шефъ амурской області генералъ Корфъ і комендантъ войскъ сеії області генералъ-контрольантъ Кургановъ на свои посады. Ходить такоже вѣсті, що незадовго має вийти і значна помочь для гарнізону въ амурской області.

Нѣмеччина. Цѣла Нѣмеччина нѣчимъ тепер не занята якъ лиши справою колоній въ Африці і можна сказати, що ся оправа, хочь зразу викликала певну недовѣрчивостъ, сталася вже тепер дуже пошулярно наяву въ просточинії пародії. Ка. Бисмаркъ може оправедливо повеличитись свою дѣломъ, бо онъ першій, котрый звернувъ Нѣмеччину на дорогу колоній въ даліхъ земляхъ поза океанами. Нѣмеччина безпечно вже давно потребувала власныхъ колоній, стоячихъ підъ зарядомъ материного краю, бо зъ Нѣмеччини рѣкъ рѣчно выходить велике число колоній, котрій оттакъ примишени щодавати єї підъ власть другихъ державъ європейскихъ, въ першій же рядѣ підъ власть Англії, такъ якъ въ колонії розкиненій по цѣлій землі. На разѣ буде отже Нѣмеччина мала дві больши колонії: одну въ Ангра Пекена або колонію Лідерца, а другу на півднѣ підъ Камерунъ на західній бережу Африки. О сей послѣдній доносять „Namburger Correspondenz“, що славный нѣмецкій подорожникъ дръ Нахтигаль забравъ єї въ поспѣль для Нѣмеччини. Край сей, звѣстный підъ іменемъ Банака, розташований на 150 до 200 кілометровъ въ замішаний мурунами зъ племенемъ Бірафа. Ходить такоже поголоска, що нѣмецке правительство задумало розтягнути свою політику колоніальну такоже і на півдневу частъ Словѣнія. Такъ отже заходомъ князя Бисмарка стає Нѣмеччина приморською державою въ цѣлому значеніи сего слова. Крѣмъ сихъ важныхъ здобутківъ въ обширныхъ областяхъ землї єї Нѣмеччина черезъ свою колоніальну поспѣльку єї і то, що хочь въ части змогла усповѣсти Францію і на підставѣ спѣльнихъ теперъ интересовъ хочь въ части зробити себѣ прихильній край, бѣтъ котрого єї завѣтгды найбільше

грозило небезпеченіество. Правда, Нѣмеччина отрила прихильність Англії, але на сей малої залежить, бо интересы Англії на континентѣ європейскомъ суть такъ малозначани, що Нѣмеччина не потребує побоюватись, щобъ тутъ прішло съ нею до якого конфлікту.

Франція. О бомбардуванні хинського арсеналу надійшли вже до Парижа офіційній вѣсті і всѣ журналы высказують свое вдоволеніе зъ подвигомъ адмірала Курбета. Після сихъ вѣдомостей военне оторонництво въ Хинахъ напирало конче до вѣйни і ручило за добрий ювіль. Хинцѣ ставили новій крѣпості, зброяли їхъ арматами, запускали торпеди і привносили на послѣдокъ адмірала Курбета до розпочати борбы. Насампередъ розпочалась борба на корабляхъ. Французкій кулъ трафляли добре і хинській кораблі зачали потопати, а залога ихъ могла вратуватись чи то на лодяхъ, чи дощиваючи до берега такъ, якъ кто упавъ въ воду. Оттакъ приказавъ адміраль черезъ бомбъ годину бомбардувати арсеналь і зруйнувавъ єго до тла. Хинцѣ понеоли черезъ єе больше якъ 50 міліонівъ ѿ школи. Вѣстъ, будто бѣ Хинцѣ затопили одинъ французкій корабель, есть неправдиво. По зруйнованню Фу-чевъ отпливъ адміраль Курбет на островъ Формозу, щобъ забрати частъ і сего острова. Министеръ маринарки виславъ адміралови подяку іменемъ правительства. Французкій посолъ вѣхавъ до Варзина, въ якій цѣлі одинъ скончено II гої клясы перенести просто до IV-го на четвертий рокъ науки. Після сего підѣлу отже одержавъ бы учитель въ III-той клясії дѣти, що скончали I-шу клясу въ першій рокъ науки, а учитель въ IV-той клясії одержавъ бы дѣти, що скончали II-гу, III-ту і першій рокъ IV-тої кляси! Чи въ силѣ одинъ учитель съ добрымъ ѿвідомъ въкладати науку въ одній клясії ажъ тремъ отдѣламъ, зъ котрьхъ першій мусівъ-бы конечно становити особу III-тої клясу, бо до неї лише бувъ бы приготуваний! Чи отповѣдно, щобъ учитель въ III-той клясії учить предметъ II-гої кляси, до котрьхъ дѣти приготовані, а заразомъ і предметъ III-тої кляси, — до сего не потребно ажъ педагога, щобъ неможливість і шкодливість такого підѣлу розпізнати. Управитель школы п. Б. не звертає однакоже на євеуги; онъ не чекає розпорядженія своїхъ властей, бѣтъ заслонюється розпорядженіемъ министерства, котрого навѣть не має въ руцѣ, і робить для своєї выгоды такъ, якъ ему треба, бо у него очевидно на думцѣ своя бібліотека, котру за гроші думась открыти для ужитку публичного таки въ школьній канцелярії... Видѣль руского Товариства педагогичного отпосиа въ сѣмь дѣлъ телеграфично до министерства просвѣти. Належало-бы, що бѣ се товариство, порозумѣвшіяся зъ интересованими жителями Львова, отнеслося такоже якъ найкорше і до краївыхъ властей школьніхъ, щобъ они вже разъ вглинули лѣпше въ цѣлі оправу і залагодили єї, а не давали вѣры п. Будзыновскому, звіяючому вое, що то „moskalofile“ на него ворогують... Нѣ, панонку, не „moskalofile“, а щирѣ Русини домагаються свого права!

— Розкопы старо-княжого города Галича. Якъ звѣстно, Видѣль краєвый окликавъ бувъ въ липні 1898. W Imeny Jeho Welyczestwa Cisarza! C. k. Sud krajowy dla spraw karnych, riszył na pidstawi §§. 489 i 493 z. k. i §. 37 z. p: szczo soderzaniye artykułu umieszczonego w czysli 89 czasopisy: „Dilo“ z dnia 2 (14)-го Auustu 1884 pid napisom: „Ruska szkoła wpraw w Lwowi“ mity styt w sobi znamena z §. 300 z. k. proto oprawdano jest zarjadzena czerez c. k. Prokuratora derzawnoho konfiskata to czasopisy. W slidstwie toho riszenia zboronene jest dalsze rozprostranenie seho artykułu, a zabrany naklad maje buty znyuszczesci. Powody. W inkryminowanym artykuli usylujet autor protiw Tytusowym Budzynowskomu, nastojatelewi ruskojuczytelskogo seminarium ja-ko organu prawytelstwennemu do penawysty i wzordy pobudty, w czim mistiat sia znamena wyst. z §: 300 z. k. Lwiv dnia 18 Auustu 1884. Jasinski. „Do ssei dopisow pozwolimо собѣ замѣти, що: 1) п. Titt Budzynowskij не єсть і настоѧтель руского учительского семинарію; 2) що руского учительского семинарію въ цѣлій Австрії і въ цѣлій Галичинѣ нема; 3) що настоятелемъ львівської мужескої семинарії є п. дир. Жигмоіт Савчинський; 4) що п. T. Budzynowskij є управителемъ рускої школы вправу въ Львовѣ і 5) що въ инкриминованій статі „Дѣла“ говориться о п. T. Budzynowskymъ яко о управителю школы вправу, а не о настостелю руского семинарію.

— Дѣло рускої школы у Львовѣ бодай на тепер вже остаточно порѣшено. Кажемо „бодай на тепер“, бо хто знає, чи не приїде єї ще перевірати тяжкі хвилі. Ми доносили вже о бѣтвѣ що підѣлкѣ сего тиждня довѣрочнай нарадѣ радніхъ мѣста Львова і ихъ постановлению. Въ четверть же порѣшено остаточно се дѣло на поїномъ засѣданнію мѣскої ради і то безъ ді скусія, бо обговорено вже цѣле дѣло на довѣроної засѣданнію въ понедѣлокъ. Радні, дръ Гольдманъ, оповѣвъ лишь довголѣтну исторію сеії школы і повѣдомивъ раду о рекуроѣ, якій вибѣсъ магістратъ въ цѣлій дѣлѣ. Рада ухвалила оттакъ на внесеніе секції V-тої: „Съ початкомъ школьнаго року 1884/85 будуть заведений при одній изъ школъ народныхъ въ серединѣ мѣста чтири кляси, паралельній для дѣтей жителівъ мѣста Львова, котрьхъ родичі зажадають наукы въ языцѣ въкладовомъ рускому, наколи до сихъ клясти паралельныхъ вишишо єї найменше по 25 учениківъ на кожду клясу. Взывається магістратъ, що бѣтвѣ єї порѣшено въ вибѣчній краївомъ...“

— Нашимъ читальнямъ починає вже вѣйти вѣтромъ въ він. Ц. к. намѣстництво, розумѣється на предложень ділкіхъ староствъ, починає вже не затверджувати статутъ вѣтвъ. Громадяне зъ Супрановки внесли прошеніе о дозволѣ на заложеніе читальній і одержали єтъ староствомъ въ Скалатѣ таку отповѣдь, розумѣється въ языцѣ польському, бо рускій языкъ въ ц. к. староствѣ сконатскому не має рѣвночайності:

„L 9878. Do mieszkaniow Supranowki, na gospie Wieles. ks. St. Kobylańskiego. Reskryptem z d. 4 Sierpnia b. r. L. 46.165 zakazalo wys o. k. Niestniectwo założenie czystelni w Supranowie, albowiem z przedłożonej prośby nie można powziąć, czy podpisane na niej obca reka zgadza się na zawiżanie towarzystwa. — Skałat dnia 11 Sierpnia 1884. C. k. starosta“ (гдѣ отчитаніи назвы єї). — Ось вамъ і причина закзу! Люде, що не умють писати, мусять же бути чужою рукою підписані! Жаль, дуже жаль, що для такої дробної причини власти наші наражують громадянъ на отрати грошевій і перепинністї розвой просвѣти мѣжъ сельськимъ народомъ. А прецѣ благородний змаганя нашихъ читаленъ повинній правительственный власти якъ найбусердніше попирати, бо зробѣтъ освѣти въ народѣ лежить чайже въ интересѣ не толькъ одниниць громадянъ, але і краю та держави!...

— Дѣло выбору на посла дра Іскрицкого прійде ще разъ на порядокъ днівній соймовихъ засѣдань. Якъ звѣстно, минувшои осеній соймовій уніважнено при верифікації выборовъ выбирохъ дра Іскрицкого, а на мѣце єго соймій просто іменує Журовскаго, властителя бѣльшихъ поселостей. Противъ сеіму поступованню внесли выборці зъ сель округа Лиско-Балигородъ-Лютовиска основній протестъ. Видѣль краєвый предкладає однакоже: перейти надъ симъ протестомъ до порядку днівнаго.

— Въ науковомъ конвиктѣ дѣвочомъ при монастырі иконинъ Ч. С. Василія В. въ Яворовѣ розпочинаєтъ на-

лихъ. Ледви єї появившися зъ вакації у Львовѣ, якъ вже, не чекаючи розпорядженія своїхъ властей, задумавъ для сеіїхъ очевидно користі, а на школу школы і въ некористі другихъ учительівъ завести въ єї олдѣючомъ школномъ роцѣ

ука съ днемъ 1-имъ и. с. вересня с. р. Науку удѣляють учительки-іонікій і учительки та учительки-свѣтлій побіля пляну наукової, приспісаного ц. к. Радою школною красовою, підъ надзоромъ ц. к. окружного інспектора школного. Въ тімъ роцѣ отворяється 8-ма класи. Умѣщеніе дітей въ конвиктѣ при монастырі конште 16 зр. мѣсячно, а за науку музики доплачує 4 зр.

— Нова читальня закладається — якъ доносить „Батьківщина“ — въ Шиладахъ, пов. збаражского.

— Станиславівській Русини заложили своє кашпо — „Бесѣду“. Статуты потвердило вже ц. к. намѣстництво, а на слідуючій мѣсяцъ буде скликаний загальний зборъ членівъ „Бесѣди“.

— Соймъ краєвый буде откryтий вже въ второї олдѣючої тиждня.

— І. Йосифъ Балбель, півець церковный зъ Бурканова, скликавъ своїхъ товаришівъ, півцівъ зъ околицъ Підграецької, на зборъ въ день 4 л. вересня с. р., котрый отбудеся въ готелі Европейскомъ въ Підграецькахъ. Зборъ буде нараджуватись надъ поправкою дяківською долѣ, до чого початокъ дали півці церковній зъ околицъ Рогатина.

— Про вѣчъ въ Долинѣ розбіглася слава по цѣлому нашому краю, а навѣть по-за єго границами. Повної удачі сеії вѣчъ не можуть заперечити навѣть найзгорбільшій польській газети, хочь, правда, деякій пleteуть богато сухихъ дубовъ, то напастуючи дра Александра Огоновскаго, котрого реферат имъ найбільше не сподобався, то представлючи долинське вѣчъ якъ вѣчъ Русинівъ „starej party“ (gl. позавчера вступна статія „Dzieci Pol.“ Вѣчъ долинське було вѣчемъ „загально-руськимъ“, а вже сьмішно, що „Dzieciak Pol.“ зачисливъ въсіхъ чотирьохъ референтовъ: проф. Романчука, дра Алеко

ходскихъ будынкѣвъ мае позадовго рѣшилъся ко-
миссію, выбраною делегатами клира архіепархи-
ального.

— Князь Николай Черногорскаго именуя въ учи-
верситетъ св. Володимира въ Киевѣ своимъ по-
четнымъ членомъ. Кн. Николай, якъ звестно, на-
писавъ патріотичну драму въ черногорской исторії.

— Захадами о. Юлиана Величковскаго, душпастиря
въ Покровинѣ и жертволовѣбимъ тамошніхъ па-
рохіанъ (всего 566 душъ) разпочалася 1882 р. въ
Покровинѣ будова новой церкви въ твердого
матеріала, а до конца вересня 1884 вже укладено
и на патрона своего, на Рождество П. Богороди-
цѣ, буде посвящена деканомъ о. Оникшевачемъ.
Митрополичій ординариятъ высказавъ Веч. о. Ю.
Величковскому и славныи громадянамъ Покро-
винной повне признанье и похвалу.

— „Ustredni Matice skolska“ чешке школьнє това-
риство для закладки ческихъ школъ народныхъ
развилось нынѣ такъ хорошо, что съ днемъ 14
с. и. выказалось побѣль милионъ зр. доходу и мае
20895 членовъ. Matice заложила вже въ рѣжныхъ
сторонахъ краю ческихъ школъ а одну въ сихъ въ
Дуковѣ въ Рудавахъ признало министерство про-
совѣты публично. На сей рѣкѣ разположила Matice
кољка мѣсто для учителей и поставила заве-
сти одну школу въ захѣдныхъ Чехахъ. Коли то
и Руины будуть мати таку Матици?

— П. староста Бараньскій въ Долинѣ, забставши пе-
ренесеніемъ на старосту до Рончи на Мазуры, выдавъ д. 17 л. серпня „Okolnik“ до всѣхъ звер-
хностей громадскихъ и начальниковъ общарбъ
дѣбрскихъ повѣта Долинскаго, въ которѣмъ дакуе

мешканцамъ повѣта „за okazywanie przy kađej
sposobności za ufanie do tej osobie“. Се „za-
ufanie“ має п. Бараньскій лишь у такихъ вѣй-
тѣвъ, которыхъ противъ уставы и противъ вѣ-
бѣтъ, якъ въ Рыннатѣ, Спасѣ, Щѣневѣ, Поль-
нѣ и т. д., поробивъ вѣтами. У прочихъ же
жителѣвъ и у священства руского п. Барань-
скій зовѣтъ не має „zaufania“, и власне тое, а
такожъ безтактность и недостача политичнаго ро-
зуму була причиной, що гр. Таффе, а посередо
и ц. к. намѣстництво перенесли его на Мазуры.
Руины Долинскаго повѣта мусить бути лишь
вдачній графови Таффому и ц. к. намѣстництву за
такій розумный и справедливый поступокъ...

— Старосту въ Яворовѣ, п. Гуту, забрававъ до су-
ду бурмистръ въ Краковѣ, п. Фартухъ, о образу
чести на сесії вѣйтѣвской въ Краковѣ д. 7 л.
серпня.

— Испить зрѣлости въ гимназіи въ Бродахъ розпо-
чався 25 липня и тревавъ до 30 липня. Сѣдало
26 абатурентѣвъ; мѣжъ ними 3 приватисты. Ру-
сины сѣдали 4, а здали съ добрымъ успѣхомъ:
1) Василь Левицкій и 2) Андрей Одержинскій.
Одинъ Русинъ має поправити одинъ предметъ по
вакаціяхъ, а одного репробовано на новъ року.
Всѣхъ разомъ здали попытъ 17 а то: 11 Жи-
довъ, 4 Поляки и 2 Русини.

— Въ Берегахъ долѣнныхъ въ Самборѣ була
лицитація грунту селянина Лецика. Сынъ лици-
тованого — якъ намъ пишуть въ Самборѣ —
кинувся съ ножемъ на вахмистра жандармерії.
Ножъ пойшовъ бокомъ по при лѣву грудь и пе-
решивъ толькожъ шкру. Лецика уважили и бѣль
збѣзновъ, що до того намовивъ єго юдѣкъ Юдка, та
що онъ давъ ему навѣть ножъ.

— На Мазурахъ, въ повѣтѣ вѣлицкому, було вже
колька случаївъ розбѣничного нападу на жидов-
скій корши. Напастникъ годѣ познати, бо ма-
жутъ лица саджено.

— Холера въ Італії и полуднѣвѣ Франції. Якій пер-
енохъ запанувавъ въ Спеції, можна собѣ уявити, коли въ несповна 24 годинахъ виїхало зъ
мѣста 4.000 людей. Кажды вѣтѣкъ куды и якъ
може. Одній виїздатъ желѣзницю, и дворецъ же-
лѣзницѣ переповненій уїїкачами; другій зновъ ра-
туются на кораблѣ або виїздатъ возами, бриками,
а інші таки пїшки. Половина склоповъ и крам-

ницъ позамыкана. Найбѣльше переполоху наробы-
ло то, що пошесть появилась дуже нагло и въ
незвѣчайной силѣ. Всѣ роботи позамыкани и ро-
ботники добрали право вестати домовъ ажъ
до дальшого приказу. До 25 с. и. рано виїхало
зновъ зъ мѣста 2.000 людей. На поїздѣ, що того
дня виїхало зъ Спеції до Генуї, занедужали 4
особы на холеру. Недужихъ полишило заразъ на
дорозѣ підъ отпороховою опкою, а вагони от-
плено и спалено. Двоє померло въ Спеції бѣль
часу, якъ появилася пошесть, всего 97 особъ на
холеру, а бѣль 24 до 26 с. и. 17 особъ. Холера
появилася дальше въ Туринѣ, де померло 27 с. и.
7 особъ, въ Колонії померло 2, въ Bergamo 8,
а въ провінції Кунео на 30 занедужавшихъ 10
особъ. Дальше померло на холеру въ Масса Кар-
пата 5, въ Пизѣ 3, въ Камбонасо 7, въ Санть-
Теренці 1 и въ Пармѣ 1 особа. Холера появилася
такожъ и въ Неаполю, де 27 с. и. занедужали
3 особы, а 2 померли. Въ полуднѣвѣ Франції
вилотупас холера зновъ сильнѣй; симъ
разомъ вже въ департаментахъ лежачихъ въ Пи-
ренеяхъ и въ мѣстахъ Есѣ и Авиньонѣ. Въ де-
партаментѣ вѣходнѣхъ Пиренеївъ померло 26 с. и.
до 24 годинъ 25 особъ, а въ Авиньонѣ було
до 25 с. и. 72 случаївъ смерти на холеру. По-
шесть появилася такожъ вже и на Корсицѣ; въ Ан-
дреа д' Орчине коло Аячю умерли 4 особы. Въ
Тулонѣ и Марсилії проявляється холера найбѣльше
мѣжъ тими, що повернули недавно до сихъ мѣстъ,
змочаючи, що пошесть вже щезла. Въ Марсилії
були 27 с. и. 4, а въ Тулонѣ 3 случаївъ смерти на
холеру.

— Арбітъ вѣсти. Маршалокъ кр., дръ Зыблік-
евичъ повернувъ вже до Львова. — Архікняга.
Стефанія знаходить зновъ въ отанѣ благословен-
нѣмъ. — Епископа болгарскаго Теофіла Гудѣ-
замордували коло мѣста Лазаропола его власна
експортъ, придана ему властею для безпеченѣства. —
Кс. Найбургъ, професоръ въ Бережанахъ, имено-
ваний катихитомъ при польской IV гімназії у
Львовѣ. — Рада мѣста Підгачець ухвалила одну
головну улицю назвати именемъ свого ногара:
„Ulica s. k. notargusza Michała Borowskiego“.

Вѣсти Архіепархіальни.

Зъ Апартії Львівської.

Президія ц. к. намѣстництва годится на
каноничну інституцію о. Валерія Ганкевича на
кап. Бѣлківцѣ, док. зборовскаго.

Отпущеній зъ Апартії львівської о. Павла
Крушельницкій, архікатедральний викарій у
Львовѣ, одержавши увѣрену, що буде принятый
до епархії перемиської.

НАУКА, ШИТКА И ЛІТЕРАТУРА.

— Кобзарь Тараса Шевченка съ портретомъ єго
вывішовъ вже въ новомъ виданю и продається въ
Книжномъ Магазинѣ В. В. Дяконова въ Кіевѣ.
Цѣна безъ пересылки за примѣрникъ на звичайн-
нѣ папери 75 коп., на велиновомъ папери 1
руб. 50 коп., а въ роскошнїй англійской оправѣ,
золотообрѣзный 3 рублі.

Аптека РУКЕРА во Львовѣ

1009 (78-?) поручавъ

препараты зъ гумы и выробы кавчуковій
для потребъ хирургичнѣхъ и іншихъ подобныхъ.

Якъ заводити Правды на ладъ закомар- ской Правды?

Розказавъ Данило Танячкевичъ, духовный Зако-
маря. Накладомъ „Батькѣвщины“. Цѣна 10 кр., а
пото 12 кр. Достати можна черезъ редакцію
„Батькѣвщины“.

20 процентъ за машину до шитя.

72 пейсатыхъ агентовъ звиваються черезъ пѣль рокъ по краю
и предкладаю нашої легковѣрїй публикѣ машину до шитя на раты, бля-
гую при тѣмъ своїмъ жаргономъ, що машини орігінальні американ-
ські и що таї машини получили на виставѣ амстердамской дипломъ поче-
стный и т. д.

Все то фальшь и бляга!

Але для членичої тѣ агентовъ такъ неутомимо угаяють по краю и такъ
благаютъ? — бо достають за то 20 процентъ бѣль тої квоты, которую под-
писано имъ на реверсѣ за машину.

Прощу почислити сколько процента платить нашъ бѣдныи край
лишь самимъ агентамъ машинишъ.

Рахувою простий. Єсть ихъ 7, кождый агентъ спродаєть рочно че-
резъ свою блягу що найменше 50 машинъ, а пересѣча квота спродаюна
машинъ 60 ар., а зъ тої квоты получася агентъ 20 процентъ.

Памятай поважаній читателю, що лишь та фирма може
платити агентовъ 20 проц., котра дась дуже лихі машини за грубї гроші.

Такъ само дѣєся съ образами, годинниками и тисячами другичъ
рѣчей.

Щобы разъ зробити конець такому страшному взыскываню
нашої публіки, постановивъ я отъ нового року держати на складѣ 3 роды
 машинъ до шитя Зингера, т. е. въ трехъ рѣжнихъ фабрикъ по цѣнахъ
 найприступнѣшихъ

Машини Зингера ножній съ найнов. подъїшненями по 68, 55 и 45 зр.
Машини Зингера ручній по 48 и 38 зр.
Раты тиждніевій 1 зр., мѣсячній 3 зр., квартальній 12 зр., готовкою же
о 10%, дешевише.

ГВАРАНТИЯ 5 ЛѢТЪ.

Въ виду нової уставы промыслової, що якъ разъ виїшла въ житѣ, всяка зъ сторонои агентовъ
обѣцяна гварантия і направа устава.

Іосифъ Іваницкій механикъ і влатити ма-
шини. Львівъ, готовъ Жорка.
Принятій въ заміну машини уживаній, отпродуло по той самой цѣнѣ по якобѣ і пріймивъ, т.
а. ручній бѣль 3 до 12 зр., ножній бѣль 5 до 15 зр.

Подяка.

Уподобалося Всемогущому і
мене свою рукою доткнуты, та-
день 25-ти серпня записати кро-
вавими слезами въ моїмъ сердцю.
Въ дні бѣль покликавъ Онъ
передъ себе мою найдорозшу же-
ну Лукію въ 27-омъ роцѣ житя
її, котра лишила мене безталан-
нимъ вдѡщемъ, а сынка свого
сарото. Въ превеликомъ тѣмъ
горю правдивою потѣху для мо-
го збѣдѣлого сердца було очув-
ство Отцѣвъ духовныхъ, сус-
довъ і парохіанъ, не толькожъ
першыхъ, але і давнішихъ.
Почуваюся тому до обовязку вы-
сказати прилюдну подяку Богу і
Преп. Отцімъ: сотѣннику кон-
систорскому декану Роздѣльському
и пароху Николаєву Стефану Хо-
мінському і єю честнїй женѣ;
мѣстодекану щирецькому і паро-
хови мѣста Щирця Тшеснєвському,
о. Любинецькому зъ Сорокъ, о.
Стефановичу зъ Дмитрія, о. Під-
льському зъ Добранѣ, о. Ієна-
новському зъ Бродокъ, о. Моде-
стови Хоминському зъ Демнѣ, о.
Цареви зъ Гуменця, о. Хоркаво
му зъ Малошовичъ, о. Левицко-
му зъ Поляни, о. Яцишину со-
труднику зъ Щирця, і о. Дом-
бровському катихиту лат. зъ Се-
менівки, за ласкаву участу при
похоронахъ. Вамъ же Отче Шу-
хевичъ зъ Красова і Вашо чест-
нїй женѣ за песену потѣху під-
часъ довгої і тяжкої слабости
покойницї і за занятія при по-
хоронахъ особливо складаю по-
дяку короткими щирими словами.
Богъ наї бѣвертає бѣль Вась
всяке горе, по которѣмъ серце Ваше
плакало бы, якъ мое тепер плаче.
Отцу Завадському, сотруднику зъ
Толщова, дякую за щирь та пре-
красні слова надъ могилою вы-
голосій. Правда, ахъ правда,
що зникла цвѣтка моего житя.
Пану Гораковскому, учителеви зъ
Красова і его ученикамъ за хо-
ральний до глубини трогаючій
спѣвъ, которымъ правдиво зві-
чила сумній обрядъ. Знакомимъ
и Другамъ, не менше же і дав-
нимъ парохіанамъ зъ Поляни,
котрій своимъ численнімъ прибу-
тємъ правдиво утѣхю сердце
моє нащовни, моїмъ добрымъ
парадіямъ і братству церков-
ному, колонистамъ Хорононо-
вого і всѣмъ присутнімъ похо-
рону дяку, щиро і сердечно дя-
кую за здѣлану ласку.

Хороно 28 серпня 1884.

Володимиръ Голинатий, мужъ

покойної; Олесь, синъ.

Обвѣщеніе.

Въ отделью заставничомъ
общого

Рольничо-кредитового заведенія
для Галичини и Буковини

въ власнѣмъ домѣ ч. 8 при ул. Орменськїй

отбудеся д. 3 л. вересня 1884

и въ дніяхъ слѣдуючихъ въ годину урядовъ перед-
полуднѣвѣ

глухъ виробовъ.

Львовъ днія 1 (13) серпня 1884.

ДИРЕКЦІЯ.

ПОМОСТЫ КАМЕННІЙ